

13 Δεκεμβρίου, 1989

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/σπής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 658/87).

Στρατός της Δημοκρατίας — Προαγωγές — Προαγωγές κατ' αρχαιότητα — Αναδρομική ισχύς — Λόγος ακυρώσεως — Πότε επιτρέπεται αναδρομικότητα διοικητικής πράξεως.

Στην παρούσα περίπτωση το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε τις επίδικες προαγωγές, που ήταν προαγωγές κατ' αρχαιότητα, γιατί η διοίκηση "για λόγους δικαιοσύνης" προσέδωσε αναδρομική ισχύ στις προαγωγές.

5

Ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση το Ανώτατο Δικαστήριο αναφέρθηκε στον κανόνα ότι η ισχύς διοικητικών πράξεων αρχίζει από την ημέρα της εκδόσεώς των, εκτός όπου άλλως προβλέπεται και επιτρέπεται στο Νόμο. Η παρούσα περίπτωση δεν εμπίπτει στις εξαιρέσεις που καθιερώνει η νομολογία σχετικά με το γενικό κανόνα. Εν πάση περιπτώσει δεν υπήρχε θέμα "δικαιοσύνης".

10

15

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία τα ενδιαφερόμενα μέρη προήχθησαν στη θέση του Υπολοχαγού, Υποσμηναγού και Υποπλοιάρχου αντί των αιτητών.

20

Α. Παπαχαραλάμπους, για τους Αιτητές.

Μ. Φλωρέντζος, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

5

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την παρούσα προσφυγή τους οι αιτητές ζητούν ακύρωση της απόφασης των καθ' ων η αίτηση, όπως κοινοποιήθηκε στους αιτητές την 3/6/1987 για προαγωγή των Ενδιαφερομένων Μερών στη θέση Υπολοχαγού, Υποσμηναγού και Υποπλοίαρχου από 1/1/1987.

10

Τα γεγονότα σε συντομία είναι τα εξής:

15

Οι αιτητές φοίτησαν στις Παραγωγικές Σχολές Αξιωματικών της Ελλάδας (Σχολή Ευελπίδων, Σχολή Ναυτικού και Σχολή Ικάρων) για τέσσερα χρόνια ως υπότροφοι της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αποφοίτησαν το 1983 και διορίστηκαν ως Ανθυπολοχαγοί στο Στρατό της Δημοκρατίας στις 6/8/1983, πλην του Ζιβάνια Κώστα, που διορίστηκε ως Ανθυποσμηναγός στις 14/6/1983.

20

Κατά τις τακτικές ετήσιες κρίσεις του 1987 και οι 13 αιτητές πληρούσαν τα τυπικά προσόντα για κρίση, που αναφέρονται στους Κανονισμούς 12, 13, 14 και 15 της Κ.Δ.Π. 118/81 και, αφού κρίθηκαν από το αρμόδιο Συμβούλιο Κρίσεων, κρίθηκαν προακτέοι στον επόμενο βαθμό κατά αρχαιότητα.

25

Τα Ενδιαφερόμενα Μέρη (20 συνολικά) δεν είναι απόφοιτοι Παραγωγικών Σχολών, αλλά διορίστηκαν απ' ευθείας στο Στρατό της Δημοκρατίας με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού. Ο πρώτος από αυτούς διορίστηκε στις 11/9/1980 και ο τελευταίος την 1/11/1989.

30

Κατά τις τακτικές ετήσιες κρίσεις του 1987 και τα 20 Ενδιαφερόμενα Πρόσωπα πληρούσαν τα τυπικά προσόντα για κρίση, που αναφέρονται στους Κανονισμούς 12, 13, 14 και 15 της Κ.Δ.Π. 118/81, και, αφού κρίθηκαν από το αρμόδιο Συμβούλιο Κρίσεων, κρίθηκαν προακτέοι στον επόμενο βαθμό επίσης κατά αρχαιότητα.

40

Μετά την κύρωση των Πινάκων Κρίσεων από τον Υπουργό

Άμυνας που έγινε το Μάιο του 1987 (Κανονισμός 32 Κ.Δ.Π. 118/81) τα Ενδιαφερόμενα Πρόσωπα προήχθησαν στο βαθμό του Υπολοχαγού από 1/1/1987, ενώ οι αιτητές προήχθησαν στο βαθμό του Υπολοχαγού ή Υποσμηναγού από 1/6/1987. Στη σχετική απόφαση του Υπουργού Άμυνας για τις προαγωγές των αιτητών και των Ενδιαφερομένων Προσώπων, όπως φαίνεται στο σημείωμα του Υπουργού προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας με ημερομηνία 3/6/87 (Τεκμήριο 1), αναφερόταν ρητά ότι ο λόγος που εδίδοντο αναδρομικά στις προαγωγές των Ενδιαφερομένων Προσώπων ήταν γιατί είχαν κριθεί προακτέοι και κατά τις τακτικές ετήσιες κρίσεις του 1985. χωρίς να προαχθούν τότε επειδή δεν υπήρχαν κενές θέσεις στον Προϋπολογισμό, και ως εκ τούτου εδόθη κάποια αναδρομικότητα στις περιπτώσεις αυτές.

Με νεώτερη απόφασή του ημερομηνίας 12/2/1988 ο Υπουργός Άμυνας, όπως φαίνεται από επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας με ημερομηνία 12/2/1988 και στην επισυνημμένη σε αυτή απόφαση του Υπουργού (Τεκμήριο 2), αποφάσισε και τροποποίησε και την ημερομηνία προαγωγής των αιτητών από 1/6/1987 σε 1/2/1987, δίνοντας και στην περίπτωση τους κάποια αναδρομικότητα. Ως αιτιολογία για την απόφαση του αυτή ο Υπουργός Άμυνας αναφέρει το γεγονός ότι με το να προαχθούν οι αιτητές στο βαθμό του Υπολοχαγού από 1/6/1987, τίθενται σε μειονεκτική θέση απέναντι των συναδέλφων τους των Παραγωγικών Σχολών που αποφοίτησαν το προηγούμενο έτος από εκείνο που αποφοίτησαν αυτοί.

Οι προβαλλόμενοι λόγοι για την ακύρωση της προσφυγής είναι διάφοροι αλλά ενώπιον του Δικαστηρίου τίθεται ουσιαστικά ένα ερώτημα: Κατά πόσο ήταν έγκυρη η απόφαση των καθ' ων η αίτηση να προσδώσουν αναδρομική ισχύ στην προαγωγή των Ενδιαφερομένων Μερών, τοποθετώντας την έναρξη ισχύος της από 1/1/87, πέντε δηλαδή μήνες ενωρίτερα από τη λήψη της απόφασης.

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση έδωσε την εξήγηση ότι η πράξη αυτή έγινε για να αποκατασταθεί μια "αδικία" σε βάρος των Ενδιαφερομένων Μερών, τα οποία ενώ κρίθηκαν προακτέοι το 1985, δεν μπόρεσαν να προαχθούν επειδή δεν υπήρχαν θέσεις και για να διαφυλαχθεί ο βαθμός της αρχαιότητάς τους.

5 Η αρχή επί του θέματος της έναρξης ισχύος των διοικητικών πράξεων είναι καλά γνωστή. Οι διοικητικές πράξεις αποκτούν έννομη ισχύ από το χρόνο από τον οποίο εκδηλώνονται, από την έναρξη δηλαδή της τυπικής ισχύος τους. Οι διοικητικές πράξεις κατά κανόνα δεν μπορούν να παράγουν τα αποτελέσματά τους σε χρόνο προγενέστερο από την τελειώσή τους.

10 Οι διοικητικές πράξεις δεν έχουν αναδρομική ισχύ εκτός όπου τούτο προβλέπεται και επιτρέπεται, στο Νόμο. (Βλέπε Μ.Δ. Στασινόπουλου, Δίκαιο Διοικητικών Πράξεων, Έκδοση 1951, σ. 368, ε.π.. Και από την Κυπριακή Νομολογία, *Economides v. Republic* (1973) 3 C.L.R. 309, *Soteriades and Others v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 1604).

15 Το θέμα που πρέπει να εξεταστεί είναι αν η συγκεκριμένη περίπτωση εμπίπτει στις εξαιρέσεις που καθιερώνει η Νομολογία.

20 Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση εισηγήθηκε ότι η αναδρομική ισχύς της προαγωγής των Ενδιαφερομένων Μερών πρέπει να γίνει δεκτή για λόγους δικαιοσύνης. Είναι μια εξαίρεση που αναγνωρίζεται από τη Νομολογία, σε περιπτώσεις που η ελαστικότητα αυτή είναι αναγκαία για την απονομή της δικαιοσύνης σε μια δεδομένη υπόθεση με βάση τα δικά της
25 συγκεκριμένα γεγονότα, ή όπου η εφαρμογή της αρχής θα κατέληγε σε παρεμπόδιση της ομαλής λειτουργίας της Υπηρεσίας ή σε παράλογες συνέπειες.

30 Δεν μπορώ να συμφωνήσω με την εισήγηση. Κανένας λόγος δεν επέβαλλε παρέκκλιση από την αρχή της αναδρομικότητας στη συγκεκριμένη υπόθεση. Αντίθετα η εφαρμογή της οδηγεί ουσιαστικά στην προαγωγή των Ενδιαφερομένων Μερών σε χρόνο που δεν υπήρχαν κενές θέσεις.

35 Ούτε δημιουργείται οποιαδήποτε αδικία σε βάρος των Ενδιαφερομένων Μερών με την ισχύ της προαγωγής από το χρόνο λήψεως της απόφασης. Η αρχαιότητά τους δεν επηρεάζεται, όπως είναι φανερό, από τις διατάξεις του Καν. 9(7) των
40 περί Ιεραρχίας και Προαγωγής Μόνιμων Αξιωματικών και Υπαξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας Κανονισμών 1981-86. Οι προαγωγές που είχαν γίνει ήταν προαγωγές κατά αρχαιότητα και όχι κατ' εκλογή.

Καταλήγω ότι η περίπτωση των Ενδιαφερομένων Μερών, δεν αποτελούσε περίπτωση εξαίρεσης από τον Κανόνα για μη αναδρομικότητα των διοικητικών πράξεων, που η παρέκκλιση από αυτό, θα πρέπει να γίνεται πάντοτε με περίσκεψη.

5

Για το λόγο αυτό, η απόφαση των καθ' ων η αίτηση για αναδρομική προαγωγή των Ενδιαφερομένων Μερών κηρύσσεται άκυρη.

Αναμένεται ότι μέσα στο πνεύμα αυτό και για τους ίδιους λόγους καθώς και για λόγους χρηστής διοίκησης, οι καθ' ων η αίτηση θα προχωρήσουν σε ανάκληση και της αναδρομικής ισχύος (4 μήνες) που δόθηκε στις προαγωγές των αιτητών.

10

Η προσφυγή επιτυγχάνει και η επίδικη απόφαση κηρύσσεται άκυρη. Δε δίδεται διαταγή για έξοδα.

15

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται χωρίς έξοδα.